

การพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออก
A DEVELOPMENT OF HAPPINESS SCALE AS PERCEIVED BY STUDENTS
IN SCHOOLS UNDER PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
IN EASTERN OF THAILAND

สำอางค์ สุดสาอด^{1*} สมศักดิ์ ลีลา² และสุรินทร์ สุทธิธาทิพย์³
Samarnng Sudsaad^{1*} Somsak Lila² and Surin Sutthititip³

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
^{1,2,3}Faculty of Education, Burapha University, Chon Buri 20131, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: samar_ng@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสุขของผู้เรียนและสร้างเกณฑ์ปกติกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,307 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบวัดมาตรฐานค่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก การทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม ค่าความเชื่อมั่น วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และสร้างเกณฑ์ปกติ ผลการวิจัยพบว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .262 - .597 ดัชนีการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม (β^*) จำแนกตามขนาดโรงเรียนมีค่าระหว่าง - .243 - .264 เหลือข้อคำถาม 97 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับและแต่ละองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .866 ถึง .934 โมเดลการวัดองค์ประกอบความสุขทั้ง 4 องค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าแสดงว่าโมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง มีความสอดคล้องภายใน มีความตรงในการรู้เข้าและสอดคล้องเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ค่า $\chi^2 = 106.842$, $df = 85$, $p = .055$, $\chi^2/df = .080$, RMSEA = .017, NFI = .997, NNFI = .999, CFI = .999, RMR = .016, SRMR = .06, GFI = .987, AGFI = .972, PGFI = .542, $\rho_c = .963$ และ $\rho_v = .578$) โมเดลไม่แปรเปลี่ยนตามเพศและขนาดโรงเรียน เกณฑ์ปกติวิสัยจำแนกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยคะแนนปกติวิสัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 313 คะแนน

คำสำคัญ: การพัฒนา แบบวัด ความสุขของผู้เรียน

Abstract

The purposes of this research were to develop, to validate the quality of a happiness scale as perceived by students in schools under primary educational service area office in eastern of Thailand., and to construct the norm The sample involved 2,307 Prathomsuksa 6 students in academic year 2014 selected by Multi-stages random sampling. The instrument was used the rating 4 scales questionnaire. The data analysis for the discrimination, the differential item functioning analysis, the reliability, the confirmatory analysis and constructing the norm. The research findings were the items of happiness scale discriminations varied from .262 to .597, the differential item functioning indicated that the DIF index (β^*) of the rating scale test, classify by school size, varied from -.243 to .264. Finally there were 97 items within the test. The Cronbach's alpha coefficient were .866 to .906, The quality of validation found that; The 4 factors of happiness scale model fit to empirical data. Every factor loading of observed variables were significantly different from zero at .01 level. The model has construct validity, internal consistency, convergent validity and fit to empirical data. It provides these statistic: $\chi^2 = 106.842$, $df = 85$, $p = .055$, $\chi^2/df = .080$, RMSEA = .017, NFI = .997, NNFI = .999, CFI = .999, RMR = .016, SRMR = .06, GFI = .987, AGFI = .972, PGFI = .542, $\rho_c = .963$, and $\rho_v = .578$ and the model invariance of model form when classify by sex and school size. The Norm classify 5 levels, the most, more, moderate, less and the least. The average score was 313 points.

Keywords: Development, Measurement, Happiness of Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในปัจจุบันการจัดทำดัชนีชี้วัดความสุขกำลังได้รับความสำคัญมากขึ้นโดยเฉพาะนักเศรษฐศาสตร์กำลังหันมาศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดความสุขของมนุษย์แตกต่างจากในอดีตซึ่งสนใจตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น เหตุที่ความสุขได้รับความสนใจอาจเนื่องมาจากธรรมชาติของมนุษย์มุ่งที่จะแสวงหาความสุขอยู่เสมอ รัฐบาลที่ดีจึงควรดำเนินนโยบายที่มุ่งสร้างความสุขให้ประชาชนในประเทศ การพัฒนาประเทศไทยปรับเปลี่ยนไปสู่การสร้างความสุขในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และ 9 และสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” และกำหนดเป็นเป้าหมายหลักว่าความอยู่เย็นเป็นสุขและความสงบสุขของสังคมไทยเพิ่มขึ้น” (Office of the National Economic and Social Development Board, 2007, p. 8) ในด้านการศึกษา โรงเรียนแห่งความสุขมีความสำคัญอย่างยิ่ง นักเรียนจำนวนมากที่ไม่สนใจในการมาโรงเรียนแต่ชอบความรู้สึกล้วนๆ แม้ไม่ได้หนังสือและไม่ได้ขาดเรียน แต่ร่วมชั้นเรียนด้วยความรู้สึกล้วนๆ ไม่สนใจและไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน แต่บางโรงเรียนนักเรียนให้ความสนใจเป็นอันมาก ดังนั้น สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่หลากหลายเป็นความแตกต่างของโรงเรียน สังคมต้องการมีโรงเรียนที่เป็นสังคมชีวิตที่ดีให้แก่เด็กๆ ความสุขเป็นบุคลิกภาพเชิงบวกโดยสะท้อนให้เห็นได้ เช่น การมองโลกในแง่ดี การคิดเชิงบวก และการเข้าใจการเป็นอยู่ที่ดี ลักษณะนิสัยที่คงเส้นคงวา และการเห็นคุณค่าในตัวเอง ดังนั้น การคำนึงถึงสภาพจิตใจของนักเรียนและการนำสิ่งแวดล้อมที่เป็นสุขมาสู่โรงเรียน จะทำให้นักเรียนใส่ใจ

ประสบความสำเร็จในทางวิชาการมากขึ้น งานวิจัยจำนวนมากที่มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขและความสนุกสนานของนักเรียนในโรงเรียน Darikvandi (2003) พบว่า ทางจิตวิทยา สังคม เศรษฐกิจ กายภาพ และปัจจัยการจัดการเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสุขในโรงเรียน Zernike (2001) พบว่า นักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าและมีความสุขกว่า จึงเป็นความจำเป็นที่นักการศึกษาต้องหันมาร่วมมือกันหาแนวทางที่จะสร้างโรงเรียนแห่งความสุข การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางในการเติมเต็มความสุขให้กับผู้เรียนในระหว่างใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน

การพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียน จะพบเห็นแต่ดัชนีวัดความสุขของประชาชนทั่วไป เช่น ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย (Mongkol, 2007, p. 12) และดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตของคนไทย ที่เห็นกันโดยทั่วไปของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การศึกษาจะต้องพัฒนาให้คนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข แต่การวัดผลประเมินผลที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ พบเห็นที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ได้แก่ การวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใช้วัดความเป็นคนดีได้ส่วนหนึ่ง การวัดความเป็นคนเก่งส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการวัดผลจากสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้ แต่การวัดความสุขของผู้เรียน ยังไม่มีปรากฏเป็นรูปธรรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผลการวัดความสุขของผู้เรียนจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกที่นักเรียนได้จากการปฏิบัติต่อตนเองจากเพื่อน ครู ผู้บริหาร และการได้อยู่ในสภาพแวดล้อม บรรยากาศ มวลประสบการณ์ ที่โรงเรียนจัดให้ ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์มาก ที่สะท้อนถึงการบริหารงานของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน จึงได้พัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียนขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข (Happy School) ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดความสุขของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสุขของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ดังนี้
 - 2.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด
 - 2.2 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก
 - 2.3 ตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัด
 - 2.4 ตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม
 - 2.5 ตรวจสอบโมเดลการวัดของโมเดลความสุขของผู้เรียน
 - 2.6 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสุขของผู้เรียน
 - 2.7 ตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความสุขของผู้เรียน จำแนกตามเพศและขนาดโรงเรียน
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ แบบวัดความสุขของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

สมมติฐานในการวิจัย

1. โมเดลเชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้แบบวัดความสุขของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. โมเดลเชิงโครงสร้างแบบวัดความสุขของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้แปรเปลี่ยนไปเมื่อจำแนกตามเพศของผู้เรียนและขนาดโรงเรียน

การทบทวนวรรณกรรมและแนวคิด

1. ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี หลักการ นิยาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขของผู้เรียน โดยใช้แนวคิดของ Talebzadeh and Samkan (2011) เป็นหลัก ซึ่งสรุปโมเดลความสุขของผู้เรียนไว้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านกายภาพ (Physical factor) ได้แก่ จำนวนชั่วโมงสำหรับการเรียน พื้นที่สีเขียวและจุดพักผ่อนในโรงเรียน อาหารเพื่อสุขภาพที่โรงเรียน สื่อและอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและดึงดูดความสนใจในโรงเรียน บุคลิกภาพและการแต่งกายของครู 2) ด้านปัจเจกบุคคล (Individual factor) ได้แก่ ปฏิภาณไหวพริบในชั้นเรียน ความคุ้นเคยกับเด็ก สิทธิ ทักษะ ความชำนาญและลักษณะเด่นของครูในการสอน บุคลิกภาพแบบเป็นกันเอง 3) ด้านสังคมและอารมณ์ (Social and emotional factor) ได้แก่ ความเคารพ และมิตรภาพระหว่างเพื่อนนักเรียน กิจกรรมกีฬา ทักษะคิดเชิงบวกของครูต่อนักเรียน ทักษะคิดเชิงบวกของนักเรียนต่อวิชาที่เรียน ทักษะคิดเชิงบวกของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา และ 4) ด้านการเรียนการสอน (Instructional factor) ได้แก่ การเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนที่มีการเคลื่อนไหว เช่นโครงงานวิทยาศาสตร์ การทัศนศึกษา การแสดงบทบาทสมมติ ค่ายศิลปะ การตั้งทีมกีฬาของครูและนักเรียน

2. สัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับความสุขของนักเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ทั้งหมดที่ทำให้นักเรียนมีความสุขขณะที่นักเรียนศึกษาอยู่ในโรงเรียน และสรุปประเด็นสำคัญได้ 7 ประเด็น ดังนี้

2.1 ความสุขของผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตของตนเอง สิ่งแวดล้อมรอบข้างและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ทำให้อยากมาเรียน และได้เรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการอย่างเหมาะสม

2.2 โรงเรียนแห่งความสุข ควรมีลักษณะดังนี้ คือ โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมน่าอยู่ สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย มีอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ มีจิตใจดี มีเมตตา ปราณานดีต่อนักเรียนอย่างจริงใจ เพื่อนมีน้ำใจช่วยเหลือกัน มีระเบียบวินัย และผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมอย่างเหมาะสม

2.3 โรงเรียน มีผลต่อความสุขของผู้เรียนดังต่อไปนี้ คือ โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อม ร่มรื่น สวยงาม น่าอยู่ น่าเรียน สะอาด ปลอดภัย เป็นระเบียบ เหมาะสมและเพียงพอ เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ โรงอาหาร ห้องสุขา สนามกีฬา ร้านค้าสวัสดิการ เป็นต้น

2.4 ผู้บริหารและครู มีผลต่อความสุขของผู้เรียนดังนี้ ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ช่วยเหลือนักเรียนได้ทุกเรื่อง มีจิตใจดี มีเมตตา ปราณานดีต่อนักเรียนอย่างจริงใจ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่ถนัดและสนใจ ได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ บทเรียนมีความสนุกแปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเข้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

2.5 เพื่อน มีผลต่อความสุขของผู้เรียนดังนี้ เพื่อนมีความรักและสามัคคี มีน้ำใจช่วยเหลือกัน ปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบวินัยของโรงเรียน มีการยอมรับความคิดเห็นกัน แนะนำเพื่อนทำในสิ่งดีงามและถูกต้อง

2.6 สิ่งที่มีผลต่อความสุขด้วยตัวเอง ได้แก่ ความรักและภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวได้ ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ให้ความเคารพครู ขยัน มุ่งมั่นและตั้งใจเรียน มีน้ำใจและช่วยเหลือเพื่อน ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน หาโอกาสแสดงความสามารถที่ถนัดเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2.7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของผู้เรียนด้านอื่นๆ ได้แก่ การป้องกันดูแลความปลอดภัยทั้งในและนอกโรงเรียน การบริการเรื่องสุขภาพ การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล การให้ทุนการศึกษา

3. ทบทวนวรรณกรรม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์นักเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบความสุขของผู้เรียนใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทที่ต้องการศึกษาได้ 4 องค์ประกอบหลัก และ 19 องค์ประกอบย่อย สามารถสร้างโมเดลสมมติฐานความสุขของผู้เรียนใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพ 1

ภาพ 1 โมเดลสมมติฐานความสุขของผู้เรียนที่เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียง 8 จังหวัด จำนวน 15 เขต จำนวน 42,128 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 2,307 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stages random sampling) เก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดในแต่ละโรงเรียน โดยแบ่งการเก็บข้อมูลจำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

1. เก็บข้อมูลครั้งที่ 1 เพื่อสัมภาษณ์ความสุขของนักเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียน จำนวน 30 คน นำข้อมูลมาสังเคราะห์สร้างเครื่องมือ

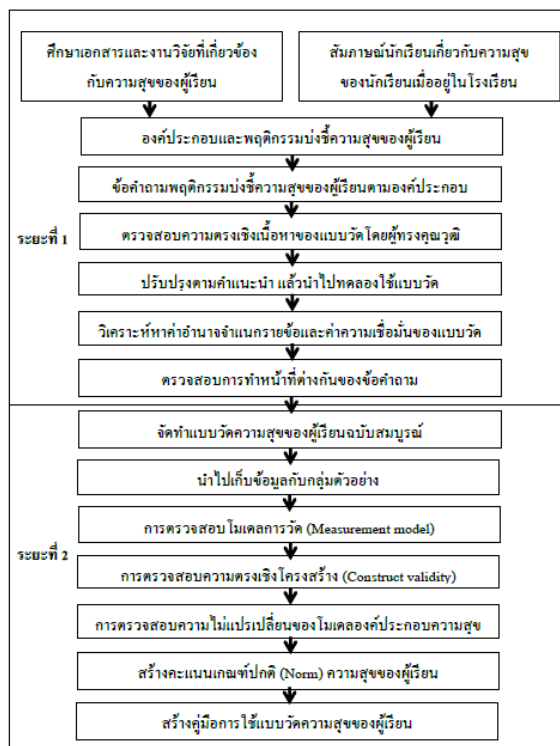
2. เก็บข้อมูลครั้งที่ 2 เพื่อทดลองใช้ (Tryout) เครื่องมือ หาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และวิเคราะห์การทำหน้าที่ต่างกันของคำถาม (DIF) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน จำนวน 108 คน และนักเรียนในโรงเรียนที่มีนักเรียน 501 คนขึ้นไป จำนวน 102 คน

3. เก็บข้อมูลครั้งที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ความตรงของแบบวัดโดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสุขของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 887 คน

4. เก็บข้อมูลครั้งที่ 4 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 1,180 คน

2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียน ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังภาพ 2

ภาพ 2 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมโดยขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บ

รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง อธิบายขั้นตอนการทำแบบวัดความสุขและประโยชน์ที่จะได้รับ นักเรียนคนใดอ่านหนังสือไม่ออกหรืออ่านไม่คล่อง ผู้วิจัยอ่านแบบวัดให้ฟังทีละข้อให้นักเรียนตอบตามความรู้สึกรู้สึกของตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency: IOC)
2. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation)
3. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ของแบบวัด โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค
4. วิเคราะห์การทำหน้าที่ต่างกันของคำถาม (DIF) ด้วยวิธี Polytomous-SIBTEST โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป DIPACK

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของ แบบวัดและการหาเกณฑ์ปกติ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับความสุขของผู้เรียนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ตรวจสอบโมเดลการวัด (Measurement model) โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 แต่ละองค์ประกอบ ด้วยโปรแกรม LISREL โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ คำนวณองค์ประกอบ (λ_i) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($SE\lambda_i$) ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t) ค่า Square multiple correlation (SMC) ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัด โดยหาค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีของโมเดล (Goodness of fit indices) และค่าความสอดคล้องภายใน (Internal consistency)
3. ตรวจสอบโมเดลเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second order confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรม LISREL เพื่อวัดโมเดลโครงสร้างและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแฝง คำนวณองค์ประกอบ (λ_i) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($SE\lambda_i$) ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t) ค่า Square multiple correlation (SMC) ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัด โดยหาค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีของโมเดล (Goodness of fit indices) และค่าความสอดคล้องภายใน (Internal consistency)
4. ตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงโครงสร้างองค์ประกอบความสุขของผู้เรียนจำแนกตามเพศ และขนาดของโรงเรียนด้วยโปรแกรม LISREL โดยทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเต็มรูป (Fully invariance model) และความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลบางส่วน (Partial invariance)
5. สร้างคะแนนปกติวิสัย (Norm) โดยนำคะแนนไปหาคะแนนที่ปกติ (Normalized T-score)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียน

1. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ ได้ 4 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านสังคมและอารมณ์ ด้านการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน

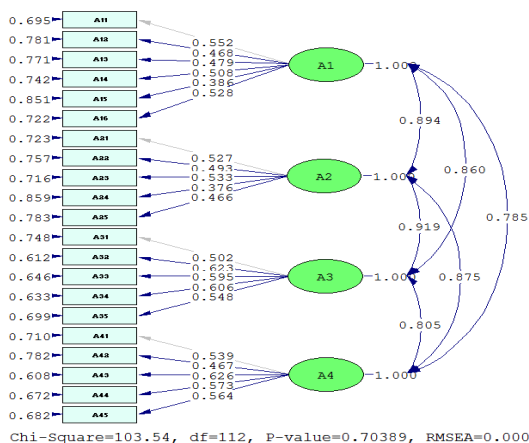
2. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ดัชนีความสอดคล้อง มีการปรับปรุงแก้ไขและตัดข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ข้อคำถาม จำนวน 103 ข้อที่ครอบคลุมตัวชี้วัดทั้ง 19 องค์ประกอบย่อย

3. ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง .262 - .597 การตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถามโดยวิธี Polytomous-SIBTEST กลุ่มนักเรียนที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่า มีค่า - .243 - .264 มีข้อคำถามที่ทำหน้าที่ต่างกัน คือ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 6 ข้อ จึงตัดข้อคำถามเหล่านั้นออก เหลือข้อผ่านเกณฑ์ จำนวน 97 ข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .901 ในรายองค์ประกอบมีค่า .866 ถึง .934

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพและการหาคะแนนปกติวิสัยแบบวัดความสุขผู้เรียน

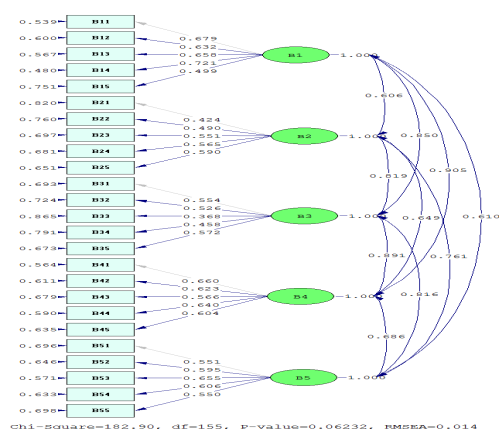
1. ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัด ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ในแต่ละองค์ประกอบสามารถแสดงผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านกายภาพ มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมการจัดสถานที่ภายในโรงเรียน มี 6 ตัวชี้วัด 2) สิ่งอำนวยความสะดวก มี 5 ตัวชี้วัด 3) การดูแลสุขภาพ มี 5 ตัวชี้วัด 4) สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด พบว่า โมเดลการวัดความสุขด้านกายภาพสามารถอธิบายคุณลักษณะการวัดหรือความเชื่อมั่นของตัวชี้วัดได้ทุกองค์ประกอบย่อยและมีความเหมาะสมสอดคล้องดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพ 3

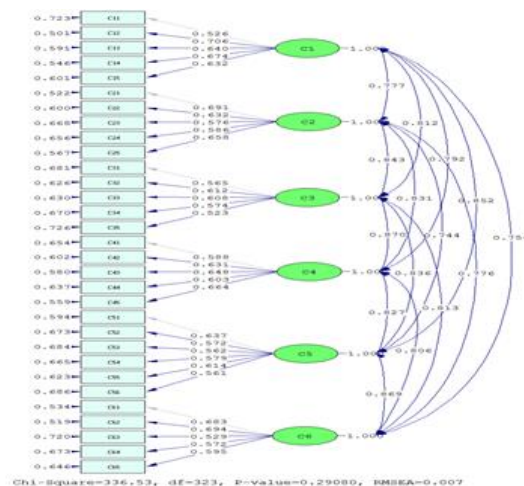
ภาพ 3 โมเดลการวัดองค์ประกอบด้านกายภาพ

1.2 ด้านสังคมและอารมณ์ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) สัมพันธภาพกับผู้บริหารและครู มี 5 ตัวชี้วัด 2) สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนนักเรียน มี 5 ตัวชี้วัด 3) การป้องกันอาชญากรรม มี 5 ตัวชี้วัด 4) ทักษะคตินักเรียน มี 5 ตัวชี้วัด และ 5) การเห็นคุณค่าในตนเอง มี 5 ตัวชี้วัด พบว่า โมเดลการวัดความสุขด้านสังคมและอารมณ์ สามารถอธิบายคุณลักษณะการวัดหรือความเชื่อมั่นของตัวชี้วัดได้ทุกองค์ประกอบย่อยและมีความเหมาะสมสอดคล้องดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพ 4

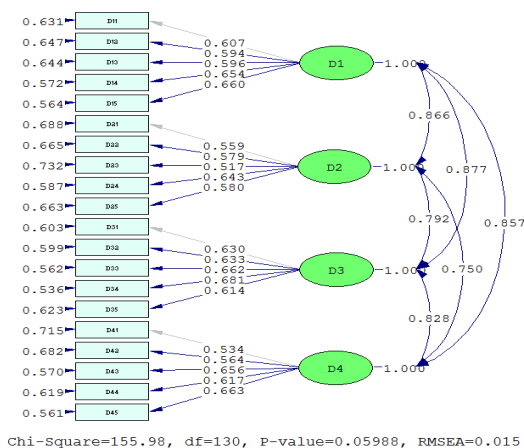
ภาพ 4 โมเดลการวัดองค์ประกอบด้านสังคมและอารมณ์

2.3 ด้านการเรียนการสอน มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) บรรยากาศการเรียนการสอน มี 5 ตัวชี้วัด 2) ลักษณะครู มี 5 ตัวชี้วัด 3) วิธีการเรียนการสอน มี 5 ตัวชี้วัด 4) บทเรียน เนื้อหาที่เรียน มี 5 ตัวชี้วัด 5) ความเอาใจใส่ต่อการเรียน มี 6 ตัวชี้วัด และ 6) การวัดและประเมินผล มี 5 ตัวชี้วัด พบว่า โมเดลการวัดความสุขผู้เรียน ด้านการเรียนการสอนสามารถอธิบายคุณลักษณะการวัดหรือความเชื่อมั่นของตัวชี้วัดได้ทุกองค์ประกอบ และมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพ 5

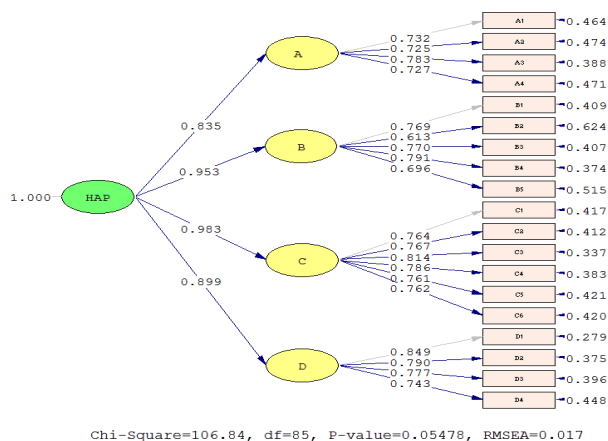
ภาพ 5 โมเดลการวัดองค์ประกอบด้านการเรียนการสอน

2.4 ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนมี 4 องค์ประกอบย่อยได้แก่ 1) การกระตุ้นพรสวรรค์ มี 5 ตัวชี้วัด 2) การส่งเสริมความสามารถพิเศษ มี 5 ตัวชี้วัด 3) การมีส่วนร่วมของนักเรียน มี 5 ตัวชี้วัด และ 4) การประชาสัมพันธ์ผลงานนักเรียน มี 5 ตัวชี้วัด พบว่า โมเดลการวัดความสุขผู้เรียนด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนสามารถอธิบายคุณลักษณะการวัดหรือความเชื่อมั่นของตัวชี้วัดได้ทุกองค์ประกอบย่อย และเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพ 6

ภาพ 6 โมเดลการวัดองค์ประกอบด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน

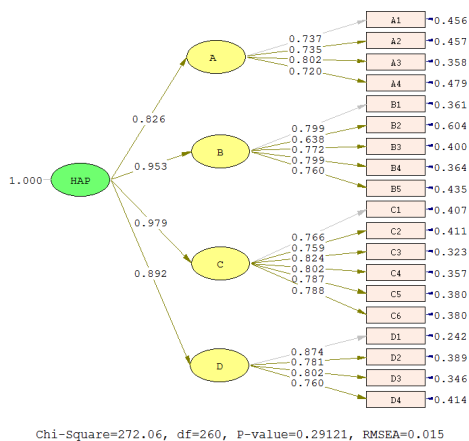
3. ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้แบบวัดความสุขของผู้เรียนโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า โมเดลสมมติฐานมีความสอดคล้องเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบย่อยและค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงมีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่าและพบว่า ชุดของตัวชี้วัดมีความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) และมีความตรงในการลู่เข้า (Convergent validity) ดังภาพ 7

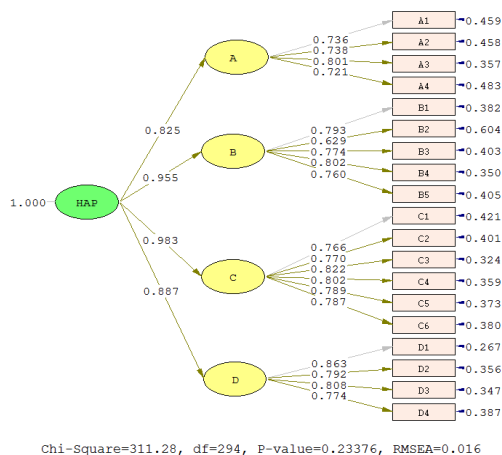
ภาพ 7 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง องค์ประกอบความสุขของผู้เรียน

4. ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลองค์ประกอบความสุขเมื่อจำแนกตามเพศ และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โมเดลความสุขของผู้เรียนไม่แปรเปลี่ยนข้ามกลุ่มเมื่อจำแนกตามเพศ และขนาดของโรงเรียน ดังนั้นชุดความสอดคล้องกลมกลืนต่างๆ บ่งชี้ว่าทั้งสองโมเดลสมมติฐานต่างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี แสดงว่าโมเดลองค์ประกอบความสุขของผู้เรียนสามารถอธิบายได้เหมือนกันในกลุ่มนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

สามารถแสดงโมเดลสุดท้าย (Final model) ของการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มจำแนกตามเพศได้ ดังภาพ 8 และภาพ 9

ภาพ 8 Invariance model ของโมเดลองค์ประกอบความสุขของผู้เรียน จำแนกตามเพศ

ภาพ 9 Invariance model ของโมเดลองค์ประกอบความสุขของผู้เรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

5. คะแนนปกติวิสัย (Norm) ความสุขของผู้เรียนโดยรวม พบว่า ค่าปกติวิสัยที่คะแนนมาตรฐานปกติ T - score = 50 มีค่าเท่ากับ 313 คะแนน จำแนกระดับความสุขของผู้เรียนโดยรวม ได้ 5 ระดับดังนี้ นักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ 364 คะแนนขึ้นไป มีความสุขระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.83 นักเรียนที่ได้คะแนน 329-363 คะแนน มีความสุขระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 32.29 นักเรียนที่ได้คะแนน 295-328 คะแนน มีความสุขระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.68 นักเรียนที่ได้คะแนน 260-294 คะแนนมีความสุขระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.08 และนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่า 260 คะแนนมีความสุขระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.12

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียน

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบความสุขของผู้เรียนทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก แบ่งออกเป็น 19 องค์ประกอบย่อยและสังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมแต่ละองค์ประกอบย่อยได้ข้อคำถามองค์ประกอบย่อยละ 5-6 ข้อคำถาม รวมได้ 118 ข้อคำถาม เพื่อสร้างแบบวัดความสุขของผู้เรียน ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตลอดจนพิจารณาความเพียงพอและความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้อกับมวลเนื้อหาที่ต้องการวัดวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับมวลเนื้อหา (Index of congruence: IOC) (Saiyod & Saiyod, 2000) และจุดประสงค์ของการวัด (Item objective congruence: IOC) (Kanjanaawasee, 2001) เป็นการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ ได้ตัดข้อคำถามออก 15 ข้อ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เหลือ 103 ข้อ ซึ่งครอบคลุมและเพียงพอต่อการวัด ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Person product moment item-total correlation coefficient) (Pinyoanuntapong, 2004, pp. 165-166) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาข้อที่ควรคัดเลือกไว้มีค่า r_{xy} ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง .262 - .597 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อ นั่นหมายถึง ข้อคำถามสามารถจำแนกผู้มีพฤติกรรมที่ต้องการวัดที่มีความสามารถแตกต่างกันออกจากกันได้ (Anastasi, 1976, p. 200; Srisopa, 1981, p. 150) ซึ่งเป็นลักษณะของความไว (Sensitive) ของเครื่องมือที่บอกถึงระดับความสามารถของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน แสดงว่าแบบวัดความสุขของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีอำนาจจำแนกตามทฤษฎีที่นักการศึกษาข้างต้นได้กล่าวไว้ การตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม (Differential item functioning: DIF) ซึ่งหมายถึงโอกาสของการตอบข้อสอบได้ถูกต้องแตกต่างกัน สำหรับผู้สอบที่มีคุณลักษณะหรือความสามารถในระดับเดียวกันแต่มาจากกลุ่มประชากรย่อยที่แตกต่างกัน โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธี Polytomous-SIBTEST จำแนกตามขนาดโรงเรียน ซึ่งอาจมีการได้เปรียบเสียเปรียบกันในการตอบข้อคำถาม สาเหตุดังกล่าวอาจเนื่องมาจากแบบสอบไม่ได้วัดความสามารถเป้าหมายที่ต้องการวัดเพียงอย่างเดียว แต่ยังวัดความสามารถแทรกซ้อนที่ไม่ต้องการวัดอีกด้วย นั่นคือ ถ้าผู้สอบกลุ่มย่อยกลุ่มใดมีความแทรกซ้อนสูงกว่าก็มีโอกาสในการตอบข้อสอบได้ถูกต้องมากกว่าทั้งๆ ที่ระดับความสามารถเป้าหมายที่ต้องการวัดเท่ากัน จึงมีผลทำให้ข้อสอบทำหน้าที่ต่างกัน (Nadakumar as cited in Ritthilan, 2011, p. 86) การตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถามครั้งนี้ พบว่า มีค่า - .243 - .264 มีข้อคำถามที่ทำหน้าที่ต่างกัน คือ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 6 ข้อ ซึ่งหมายความว่า ขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการตอบแบบวัดความสุขของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงตัดข้อคำถามเหล่านั้นออก ทำให้ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ จำนวน 97 ข้อ ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .901 ส่วนในรายองค์ประกอบมีค่า .866 - .934 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง สอดคล้องกับ Devellis (1991) ที่กล่าวว่า ค่าความเชื่อมั่นที่มากกว่า .90 มีค่าอยู่ในระดับที่ดีมาก แสดงให้เห็นว่า แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อถือได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบวัดมีความยาวพอสมควร ข้อคำถามในแบบวัดฉบับเดียวกันมีจำนวนมากจะทำให้แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นสูงด้วย (Kanjanaawasee, 2001) และอาจเป็นเพราะแบบวัดมาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ต นักเรียนมีความคุ้นเคยในการตอบและข้อคำถามแต่ละข้อไม่ยาวเกินไป มีความชัดเจนในข้อคำถาม ติความได้ง่าย ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจตอบแบบวัด (Mehrens & Lehmann as cited in Ritthilan, 2011, p. 276)

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสุขของผู้เรียน

ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดองค์ประกอบความสุขของผู้เรียน พบว่า องค์ประกอบหรือตัวแปรแฝงแต่ละตัวสามารถอธิบายคุณลักษณะการวัดหรือความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ดี คำนวณ

องค์ประกอบตัวบ่งชี้มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าและโมเดลการวัดทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมสอดคล้องดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปได้ว่าแบบวัดความสุข ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีคุณภาพ สามารถวัดความสุขได้อย่างเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่น ทั้งนี้เป็นผลมาจากกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ผู้วิจัยดำเนินการตามหลักการและทฤษฎีดังปรากฏในระยยะที่ 1 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่าโมเดลสมมติฐานมีความสอดคล้องเหมาะสมดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โครงสร้างเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าโมเดลแบบวัดความสุขของผู้เรียนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ด้านกายภาพ ด้านสังคมและอารมณ์ ด้านการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน มีความตรงตามทฤษฎีตรงตามโครงสร้างตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เมื่อพิจารณาค่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในแบบวัดพบว่า มีค่าระหว่าง .350 - .700 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกคู่แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทุกตัวแปรในโมเดลมีความสัมพันธ์กัน ใช้วัดในเรื่องเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ ตัวแปรต้องมีความสัมพันธ์กันไม่น้อยกว่า .30 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่ควรมีค่าเท่ากันทั้งเมทริกซ์ (Hair, et al., 2010, p. 114) และเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงในรูปคะแนนมาตรฐานพบว่าองค์ประกอบด้านการเรียนการสอนเป็นตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด หมายความว่า เป็นองค์ประกอบที่สามารถวัดความสุขของผู้เรียนได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่องค์ประกอบด้านสังคมและอารมณ์ ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนและด้านกายภาพ ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบและค่าความเที่ยงขององค์ประกอบมีค่า .697 - .966 แสดงว่าทุกองค์ประกอบเป็นตัวแปรที่สำคัญของโมเดลความสุขของผู้เรียน จากข้อค้นพบที่ว่าองค์ประกอบด้านการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สามารถวัดความสุขของผู้เรียนได้มากที่สุดนั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นงานหลักที่นักเรียนใช้เวลาด้านการเรียนการสอนมากที่สุดในแต่ละวัน ดังนั้นหากผู้บริหารพัฒนาด้านการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างจริงจังแล้ว ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และส่งผลให้นักเรียนมีความสุข สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Boonsue, et al., 1997, pp. 4-31) ผลการวิจัยครั้งนี้ยัง พบว่า โมเดลแบบวัดความสุขของผู้เรียน มีความตรงเชิงโครงสร้างและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โมเดลองค์ประกอบความสุขของผู้เรียนมีความไม่แปรเปลี่ยนเมื่อจำแนกตามเพศของผู้เรียนและขนาดโรงเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งหมายความว่า โมเดลองค์ประกอบความสุขของผู้เรียนนั้นมีความเที่ยงตรงไม่ว่าจะทำการวัดกับกลุ่มประชากรที่แตกต่างกันซึ่งตรงกับทฤษฎีของบอลเลน (Bollen as cited in Kaemkate, 1997, p. 24) ที่ว่าโมเดลจากกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม มีรูปแบบโมเดลไม่แปรเปลี่ยน ก็ต่อเมื่อตัวแปรทุกตัวในโมเดลและโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลทั้งสองเป็นแบบเดียวกัน แม้ว่าระดับความสุขของผู้เรียนระหว่างเพศ และขนาดโรงเรียนต่างกันจะมีค่าไม่เท่ากัน สอดคล้องกับ Jitmart (2007, pp. 143-146) ส่วนคะแนนปกติวิสัย (Norm) ความสุขของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คะแนนเต็ม 388 คะแนน พบว่า ค่าปกติวิสัย T-score = 50 มีค่าเท่ากับ 313 คะแนน ซึ่งจำแนกระดับความสุขของผู้เรียน ได้ดังนี้ นักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ 364 คะแนนขึ้นไป (T-score 65 ขึ้นไป) มีความสุขในระดับมากที่สุด ร้อยละ 4.83 นักเรียนที่ได้คะแนน 329-363 คะแนน (T-score 55-64) มีความสุขในระดับมาก ร้อยละ 32.29 นักเรียนที่ได้คะแนน 295-328 คะแนน (T-score 45-54) มีความสุขในระดับปานกลาง ร้อยละ 35.68 นักเรียนที่ได้คะแนน 260-294 คะแนน (T-score 35-44) มีความสุขในระดับน้อย ร้อยละ 20.08 และนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่า 260 คะแนน (T-score น้อยกว่า 35) มีความสุขในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 7.12 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสุขอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 27.20 ที่มีความสุขในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือถึงการจัด

การศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่าแบบวัดความสุขผู้เรียน มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมาก และมีความตรงเชิงโครงสร้าง สถานศึกษาสามารถนำแบบวัดไปใช้วัดความสุขของผู้เรียนเพื่อให้ทราบระดับความสุขของผู้เรียน จะได้สารสนเทศในการกำหนดแนวทางพัฒนาความสุขของผู้เรียนต่อไป

1.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หากนำแบบวัดไปใช้กับประชากรที่แตกต่างออกไปควรมหาเกณฑ์ปกติวิสัยใหม่สำหรับแปลผลคะแนนจากการวัด

1.3 การให้ค่าน้ำหนักของตัวแปรดัชนีชี้วัดความสุขต่างๆ พบว่าผู้เรียนให้ความสำคัญต่อความสุขด้านการเรียนมากที่สุด จึงควรพัฒนาคุณภาพด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

1.4 คะแนนปกติวิสัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 313 คะแนน มีนักเรียนที่ได้คะแนนความสุขอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับน้อยที่สุด (ต่ำกว่า 313 คะแนน) ร้อยละ 45.08 จึงควรให้ความสำคัญและพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข เพราะเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาแบบวัดความสุขและศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ระดับชั้น ที่ตั้งของโรงเรียน เพื่อขยายองค์ความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถวางแผนพัฒนาการศึกษาได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรสร้างเครื่องมือวัดความสุขของผู้เรียนในหลากหลายวิธีประกอบกัน เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบวิเคราะห์สถานการณ์ และมีการประเมินโดยผู้ประเมินหลายฝ่าย เช่น ครู เพื่อน ผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

References

- Anastasi, A. (1976). *Psychological testing* (4th ed.). New York: McMillan.
- Bollen, K. A. (1989). *Structural equation with latent variables*. Canada: John Wiley and Sons.
- Boonsue, K., Suttisan, P., Chuangsuwanit, S., & Tantulapong, V. (1997). Happy learning. *Journal of Education*, 26, 7-22. (in Thai)
- Darikvandi, H. (2003). The happiness and its effective factors. *The Psychological Newest Sciences*, 4(3), 50-58.
- Devellios, R. F. (1991). *Scale development: Theory and applications*. California: Sage.
- Hair, J. F. J., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Jitmart, W. (2007). *A development of the emotional intelligence scale by applying the Buddhism concept* (Doctoral dissertation). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)

- Kaemkate, W., Wiratchai, N., & Pitiyanuwat, S. (1997). A development of teacher utilization efficiency indicators and an invariance testing of teacher utilization efficiency models using the analysis of multiple group structural equation model. *Journal of Research Methodology*, 10(2), 19-45. (in Thai)
- Kanjanawasee, S. (2001). *Classical test theory* (5th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Mehrens, W. A., & Lehmann, L. J. (1984). *Measurement and evaluation in education and psychology*. New York: Rinehart and Winston.
- Mongkol, A. (2007). *Thai mental health indicators*. Bangkok: Beyond Publishing. (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2007). *The 10th national economic and social development plan (2007-2011)*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board. (in Thai)
- Pinyoanuntapong, B. (2004). *Learning assessment and evaluation (New evaluation)*. Bangkok: Faculty of Education Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Ritthilan, S. (2011). *Development of a lifelong learner characteristics scale of upper secondary school students* (Doctoral dissertation). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Saiyod, L., & Saiyod, A. (2000). *Learning measurement techniques* (2nd ed.). Bangkok: Suweeriyasan. (in Thai)
- Srisopa, A. (1981). *Measurement and evaluation in education* (2nd ed.). Bangkok: Thaiwattanapanich. (in Thai)
- Talebzadeh, F., & Samkan, M. (2011). Happiness for our kids in schools: A conceptual model. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 29, 1462–1471.
- Zernike, K. (2001). Crackdown on threats in school fails a test. *The New York Times*, 1(21), 27.